

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 271/2018-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Sobekom, Hertník 10, ktorou namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Co 695/2014 zo 16. augusta 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. marca 2018 osobne doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Sobekom, Hertník 10, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Co 695/2014 zo 16. augusta 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) 25. februára 2013 domáhal náhrady škody podľa príslušných ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“). Okresný súd žalobu rozsudkom sp. zn. 16 C 46/2013 z 5. júna 2014 (ďalej len „rozsudok z 5. júna 2014“) zamietol. O odvolaní proti rozsudku okresného súdu z 5. júna 2014 krajský súd rozhodol napadnutým rozsudkom tak, že označené rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ v úvodnej časti sťažnosti zdôrazňuje, že v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o zodpovednosti za škodu je štát objektívne zodpovedný za škodu, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci a v konkrétnostiach uvádza, že nebolo sporné, že zo strany Okresného súdu Zvolen došlo k opakovanému nesprávnemu úradnému postupu spočívajúcemu v nečinnosti, keď *„po rozhodnutí Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. 11. 2009, v konaní vedenom pod sp. zn. 2 To 54/09, uhradil navrhovateľ uložený peňažný trest, čím malo zo zákona dôjsť k zahladeniu odsúdenia, avšak zákonná sudkyňa túto skutočnosť podľa § 7 ods. 1 písm. f) zák. č. 330/2007 Z. z. o registri trestov v znení neskorších predpisov písomne bezodkladne neoznámila registru trestov... dňa 22. 10. 2010 bol doručený Okresnému súdu Zvolen rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý na verejnom zasadnutí konanom dňa 14. 10. 2010, v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tdo 26/2010 rozhodol, že rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 26. 11. 2009, sp. zn. 2 To 54/2009, a v konaní ktoré mu predchádzalo, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) trestného poriadku porušený zákon v § 209 ods. 1 písm. i) trestného poriadku porušený zákon v § 209 ods. 1 písm. a) trestného zákona v neprospech navrhovateľa a preto tento rozsudok sa zrušuje v časti týkajúcej sa žalobcu; v časti*

týkajúcej sa žalobcu sa zrušuje aj rozsudok Okresného súdu Zvolen zo dňa 17. 12. 2007, sp. zn. 2 T 137/2005 a zrušujú sa aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad...“.

Aj napriek uvedeným skutočnostiam zostal Okresný súd Zvolen podľa názoru sťažovateľa neodôvodnene nečinný, keďže nepostupoval v súlade s § 7 ods. 1 písm. f) zákona č. 330/2007 Z. z. o registri trestov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o registri trestov“) a bezodkladne neodoslal „do registra trestov písomné oznámenie o všetkých údajoch týkajúcich sa dodatočných zmien právoplatného odsúdenia vo výroku o vine a vo výroku o treste“. Sťažovateľ akcentuje, že k náprave uvedeného stavu došlo až na základe jeho žiadosti z 25. januára 2012 adresovanej Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky.

K splneniu ďalšej podmienky pre uplatnenie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sťažovateľ uvádza, že v jeho prípade išlo o „opakovanú, dlhodobú nečinnosť príslušného súdu ako orgánu verejnej moci, ktorá sťažovateľovi v občianskom a profesijnom živote spôsobila pokračujúce ťažkosti spočívajúce v nemožnosti preukázania bezúhonnosti pri účasti na výberových konaniach do štátnej správy a samosprávy, ako aj pri opätovnom zápise do zoznamu advokátov, a teda spôsobila pokračujúce ťažkosti nájsť si po rokoch nezákonného trestného stíhania zamestnanie zodpovedajúce vzdelaniu a skúsenostiam sťažovateľa...“.

Sťažovateľ s prihliadnutím na ujmu, ktorá mu bola spôsobená, žiadal v konaní pred všeobecnými súdmi náhradu nemajetkovej ujmy, a to s poukazom na skutočnosť, že v roku 2000 získal vysokoškolské vzdelanie v odbore práva a následne v roku 2001 obhájil rigoróznú prácu a vykonal rigoróznú skúšku a v období od 11. októbra 2000 až do 30. júna 2004 pracoval ako advokátsky koncipient a od 1. júla 2004 bol zapísaný do zoznamu advokátov vedeného Slovenskou advokátskou komorou.

Sťažovateľ ďalej namieta, že „pri advokátoch špeciálne, ale pri všetkých právnických povolaniach všeobecne sa kladie zvýšená požiadavka na bezúhonnosť subjektu

a s touto požiadavkou plne korešponduje aj vyššia náhrada nemajetkovej ujmy. Okrem tejto zvýšenej požiadavky na bezúhonnosť sťažovateľa je namieste zohľadnenie aj tej skutočnosti, že v súvislosti s nesprávnym úradným postupom súdu bol sťažovateľ prezentovaný ako odsúdený advokát... resp. nie bezúhonná osoba... bez možnosti kvalifikovanej a účinnej obrany...“.

Napadnutý rozsudok krajského súdu, z ktorého vyplýva, že sťažovateľ nepreukázal, resp. neunesol dôkazné bremeno vo veci splnenia podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu, považuje za vecne nesprávny a arbitrárny.

Krajský súd podľa sťažovateľa porušil základné právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, keďže v „*rozpore so zmyslom zákonnej úpravy obsahu podania v civilnom konaní, pre ktoré boli objektívne zistené hmotnoprávne dôvody ochrany práv sťažovateľa, tomuto právu neposkytol zodpovedajúcu ochranu, či už vo forme morálneho zadosťučinenia alebo aj formou relutárnej náhrady. Pokiaľ by ústavný súd akceptoval výklad krajského súdu, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno tým, že v konaní nepreukázal splnenie podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu, výrazne by sťažovateľovi znemožnil domáhať sa tejto náhrady proti porušovateľovi- štátu, čiže by na neho uvalil excesívne dôkazné bremeno, čo je neprípustné.*“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a súčasne prizná sťažovateľovi úhradu trov konania a primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 500 €.

Suma žiadaného primeraného finančného zadosťučinenia podľa sťažovateľa zohľadňuje nemajetkovú ujmu spočívajúcu v pocitoch právnej neistoty a straty dôvery sťažovateľa v efektívne a správne poskytnutie súdnej ochrany v danej veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď označeným postupom alebo označeným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť

porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Ústavný súd považoval v súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti za potrebné tiež poukázať na svoje ústavné postavenie, z ktorého vyplýva, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou alebo mimoriadnom opravnou inštanciou. Ústavný súd preto vo svojej konštantnej judikatúre zdôrazňuje, že v týchto veciach nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), resp. posúdenie, či nie sú skutkové a právne závery všeobecného súdu, na ktorých je založené namietané rozhodnutie zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, pričom majú zároveň za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V súlade s čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Zo sťažnosti vyplýva, že kľúčové námietky sťažovateľa smerujú proti právnemu posúdeniu podmienok, splnenie ktorých je nevyhnutné pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom v konaní podľa zákona

o zodpovednosti za škodu zo strany krajského súdu. Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok krajského súdu, z ktorého vyplýva, že nepreukázal, resp. neuniesol dôkazné bremeno vo veci splnenia podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, resp. nemajetkovú ujmu za vecne nesprávny a arbitrárny.

Krajský súd napadnutým rozsudkom rozsudok okresného súdu z 5. júna 2014 potvrdil ako vecne správny a keďže sa stotožnil s dôvodmi rozsudku prvostupňového súdu v súlade s § 387 ods. 1 až 3 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ďalšie dôvody neuviedol, pričom na zdôraznenie správnosti záverov okresného súdu uviedol:

„Z obsahu spisu nepochybne vyplýva, že žalobca sa žalobou doručenou súdu prvej inštancie dňa 1. 3. 2013 domáha náhrady nemajetkovej ujmy v sume 16.600,- € titulom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenej mu Okresným súdom Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 137/2005, nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov. Žalobca namietal nesprávny úradný postup Okresného súdu Zvolen v trestnom konaní spočívajúci v tom, že bezodkladne neoznámil rozhodujúce právne skutočnosti založené rozhodnutiami v danej trestnej veci Registru trestov Slovenskej republiky. Správne uvádzal súd prvej inštancie, že pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, nemajetkovú ujmu, spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu, jeho nesprávnym úradným postupom, podľa zákona č. 514/2003 Z. z. sa vyžaduje nesprávny úradný postup orgánu štátu, vznik škody, nemajetkovej ujmy, a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom, a vzniknutou škodou, nemajetkovou ujmu (keď zavinenie je objektívna kategória). Na to, aby žalobca bol v konaní úspešný, bolo nevyhnutné tvrdiť a preukázať, uniesť dôkazné bremeno, súčasne všetky vyššie uvedené podmienky. Ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nemôže byť žalobca v spore o náhradu škody, o náhradu nemajetkovej ujmy, úspešný. V tomto smere odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na dôvody uvádzané v napadnutom rozsudku. Všetko ďalšie by bolo len zopakovaním správnych vecných a právnych záverov súdom prvej inštancie.

13. V neposlednom rade odvolací súd dôvodí, že žalobca v odvolaní (veľmi všeobecné) tvrdenie opieral o zákon č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú orgánom štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom, ktorý ale s účinnosťou od

1. 7. 2004 bol zrušený zákonom č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov; žalobcom tvrdené rozhodujúce právne skutočnosti ale nastali najskôr v roku 2005. V žalobe a v celom konaní pred súdom prvej inštancie svoj nárok neodôvodňoval nezákonnými rozhodnutiami Okresného súdu Zvolen vo veci vedenej pod sp. zn. 2 T 137/2005 (ako to uvádzal v odvolaní), ale nesprávnym úradným postupom pri oznamovaní skutočností registru trestov. Napokon v odvolaní uvádzal skutočnosti, ktoré uvádzal už v žalobe, s ktorými sa súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku vypořádaval.

14. Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako aj právnej otázky rozhodnutia; avšak len tej, ktorá je pre rozhodnutie vo veci rozhodujúca, nevyhnutná. Z hľadiska zákonnej požiadavky na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na zachovanie práva strany sporu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, na každý argument strany sporu nie je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov uvádzaných stranou sporu, čo sa nepochybné v prejednávanej veci stalo [porovnaj napr. m. m. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25. 9. 2012 vo veci Vojtechová proti Slovenskej republike (sťažnosť č. 59102/08), nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 14. 9. 2011, č. k. I. ÚS 361/2010-34...]. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (II. ÚS 252/2004), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/2004).“

V nadväznosti na citované ústavný súd považoval v prvom rade za potrebné poukázať na § 387 ods. 2 CSP (predtým § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku),

podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov odvolaním napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vo svojej ustálenej judikatúre aj v nadväznosti na § 387 ods. 2 CSP (obdobne predtým § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) ústavný súd zdôrazňuje, že odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08). Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

V nadväznosti na už citovaný § 387 ods. 2 CSP, ako aj citovanú judikatúru ústavný súd považoval za potrebné poukázať v ďalšom aj na podstatnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 5. júna 2014, v ktorej sú podrobne rozoberané námietky sťažovateľa týkajúce sa právneho posúdenia (ne)splnenia podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup. Okresný súd vo svojom rozsudku z 5. júna 2014 po konštatovaní, že nečinnosťou Okresného súdu Zvolen v súvislosti s oznamovaním zmien právoplatného odsúdenia sťažovateľa registru trestov v súlade so zákonom o registri trestov došlo k nesprávnemu úradnému postupu, takže je naplnený prvý predpoklad pre vznik zodpovednosti štátu za škodu, predovšetkým uviedol:

„Druhou podmienkou pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody voči štátu je preukázanie vzniku škody a jej výšky. Základným predpokladom uplatnenia majetkovej satisfakcie je existencia nemajetkovej ujmy, teda skutočnosť, že došlo k neoprávnenému zásahu a nemajetková ujma už vznikla a preukázanie, že zásah do osobnostných práv mal skutočne za následok zníženie dôstojnosti alebo vážnosti dotknutej osoby v spoločnosti v značnej miere. Preukázanie vzniku takéhoto následku zaťažuje postihnutú fyzickú osobu. Nemajetkovú ujmu možno priznať len v prípadoch, kde došlo k zníženiu dôstojnosti fyzickej osoby alebo jej vážnosti v spoločnosti v značnej miere a kde intenzita tohto zásahu nie je

primerane napraviteľná inými právnymi prostriedkami. Vo vzťahu k uplatnenej náhrade nemajetkovej ujmy súd uvádza, že v prejednávanom prípade navrhovateľ v priebehu konania nepreukázal, že v dôsledku ním vytykaného nesprávneho úradného postupu mu bola spôsobená nemajetková ujma. Navrhovateľ sa v konaní domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v sume 16.600,- eur. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy navrhovateľ odôvodnil tým, že opakovaná nečinnosť súdu spôsobila v občianskom a profesijnom živote ťažkosti spočívajúce v nemožnosti preukázania sa bezúhonnosti pri účasti na výberových konaniach do štátnej správy a samosprávy ako aj pri zápise do zoznamu advokátov a de facto navrhovateľa vylúčila bez právneho dôvodu zo spoločnosti. Navrhovateľ celý svoj profesijný život pracoval v oblasti práva až do momentu podania obžaloby v októbri 2005. Ujma, ktorá mu vznikla je mimoriadne intenzívna pretože sa neobmedzila len na oblasť pracovnú, ale intenzívne sa dotkla navrhovateľa aj vo sfére rodinného a osobného života. Navrhovateľ stratil možnosť vykonávať advokáciu a mať príjem. Prebiehajúce trestné konanie, opakované odsúdenia navrhovateľa súdom prvého stupňa a odvolacím súdom, výkon trestu devastačným spôsobom poznačili vzťah navrhovateľa s rodičmi, starými rodičmi a širšou rodinou, a navrhovateľ i napriek tomu, že bol spod obžaloby oslobodený pociťuje doposiaľ difamujúce účinky nezákonných rozhodnutí v trestnom konaní, ktorých výsledkom je strata navrhovateľovej cti, ľudskej dôstojnosti, rodinného zázemia a profesijného života. Navrhovateľ v súvislosti s nárokom na priznanie nemajetkovej ujmy nepreukázal, že v dôsledku ním vytykanému nesprávne úradnému postupu došlo ako sám tvrdil v značnej miere k zníženiu jeho dôstojnosti a vážnosti v spoločnosti a ostatným následkom, ktorými vznik nemajetkovej ujmy odôvodňoval. Tieto skutočnosti navrhovateľ nijakým spôsobom nepreukázal. Navrhovateľom tvrdené okolnosti vzniku nemajetkovej ujmy sú totožné s okolnosťami navrhovateľom tvrdeného vzniku nemajetkovej ujmy, ktorá mu však mala vzniknúť v dôsledku nezákonného trestného stíhania čo vyplýva z odôvodnenia tohto nároku navrhovateľom v konaní sp. zn. 18 C 151/2012. Samotná skutočnosť, že došlo k nesprávne úradnému postupu zo strany súdu sama o sebe nezakladá nárok na nemajetkovú ujmu. V zmysle citovaného ustanovenia § 17 ods. 2 Zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza nemajetková ujma v peniazoch ak ju nie je možné uspokojiť inak a to len v prípade, ak samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Bolo povinnosťou navrhovateľa, ktorý mal v konaní dôkazné

bremeno, preukázať vznik nároku na zaplatenie nemajetkovej ujmy t. j. preukázať, že bola znížená dôstojnosť navrhovateľa a jeho vážnosť v spoločnosti a preukázať závažnosť vzniknutej ujmy a závažnosť okolností za ktorých došlo k porušeniu jeho práv.“

Aj napriek tomu, že okresný súd vo svojom rozsudku z 5. júna 2014 dospel k záveru o absencii škody (nemajetkovej ujmy) v posudzovanej veci, zaoberal sa pre účely podpory svojho záveru o nesplnení podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za nesprávny úradný postup v ďalšej časti svojho rozsudku aj existenciou ďalšieho podstatného prvku uplatňovania právnej zodpovednosti, a síce príčinnej súvislosti (tzv. kauzálny nexus) medzi namietaným protiprávnym konaním a (prípadnou) vzniknutou škodou. Nevyhnutným predpokladom úspešného uplatnenia právnej zodpovednosti je totiž aj požiadavka, aby protiprávne konanie a vznik prípadnej škody boli vo vzájomnej príčinnej súvislosti (v logickom slede), teda aby protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody (vrátane jej rozsahu) následkom tejto príčiny.

Okresný súd v rozsudku k podmienke príčinnej súvislosti medzi vytýkaným nesprávnym úradným postupom a vznikom prípadnej škody uviedol:

„O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak škoda vznikla následkom nesprávneho úradného postupu, teda vtedy, ak nesprávny úradný postup resp. nezákonné rozhodnutie a škoda sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku a ak je preukázané, že ak by nebolo nesprávneho úradného postupu resp. nezákonného rozhodnutia, ku škode by nebolo bývalo došlo. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie v tomto prípade nesprávny úradný postup a vznik nemajetkovej ujmy sú v logickom slede, a teda ak protiprávne konanie škodcu bolo príčinou a vznik nemajetkovej ujmy následkom tejto príčiny. Vzťah príčiny a následku musí byť bezprostredný (priamy). Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Musí byť teda doložené, že nebyť protiprávneho konania (opomenutia) škodcu,

škodlivý následok by nenastal. Ak príčinou škody je iná skutočnosť zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto určujúci význam, v čom konkrétne spočíva nemajetková ujma, za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), sa príčinná súvislosť zisťuje (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 6 MCdo 16/2012). Vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi uplatnenou nemajetkovou ujmom a nesprávnym úradným postupom súd uvádza, že navrhovateľ nepreukázal, že nemajetková ujma, ktorá mu mala vzniknúť má priamu príčinnú súvislosť s neprávnym úradným postupom súdu t. j. s nezaslaním údajov do registra trestov. Navrhovateľ v tejto súvislosti neunesol dôkazné bremeno, z výpovede navrhovateľa bolo naopak preukázané, že ujma, ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť nesúvisí s navrhovateľom vytykávaným nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ jednak nepreukázal, že mu ujma vznikla vo sfére rodinného a osobného života a jednak nie je vôbec zrejماً príčinná súvislosť medzi prípadne takouto vzniknutou ujmom a nesprávnym úradným postupom. Navrhovateľ tiež v rámci odôvodňovania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy poukazoval na tú skutočnosť, že stratil možnosť vykonávať advokáciu, mať príjem, z ktorého by uhrádzal základné životné potreby vrátane potrieb rodiny, ale v konaní bolo preukázané, že navrhovateľ bol vyčiarknutý zo zoznamu advokátov z dôvodu neplatenia príspevkov Slovenskej advokátskej komory a napokon sám uviedol, že advokátsku činnosť vykonával až do 31. 01. 2013, pričom zmena v evidencii registra trestov nastala dňa 06. 02. 2012. Ujma, ktorá mala navrhovateľovi vzniknúť v dôsledku prebiehajúceho trestného konania, opakovaného odsúdenia navrhovateľa, verejného oznámenia pozastavenia jeho výkonu advokácie v bulletine SAK, opakované vyčiarknutie zo zoznamu advokátov v roku 2008 a 2010, opakované disciplinárne konanie vedené SAK, v súvislosti s bývalými klientmi po pozastavení výkonu advokáta je z hľadiska nesprávneho úradného postupu nezaslaním oznámenia registru trestov irelevantná, nakoľko preukázateľne s predmetom tohto konania nesúvisí. V dôsledku bezodkladného nezaslania oznámenia údajov registru trestov zo strany súdu takáto ujma navrhovateľovi nevznikla a ani vzniknúť nemohla. Navrhovateľ, tak ako je

uvedené už vyššie si duplicitne uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v dvoch prebiehajúcich konaniach, pričom tento nárok odvodzuje síce od rozdielnych skutočností, keď v tom konaní od nesprávneho úradného postupu súdu v dôsledku nezaslania oznámení údajov registru trestov a v konaní sp. zn. 18 C 151/2013 v dôsledku nezákonných rozhodnutí v trestnom konaní, ale dôvody vzniku ujmy a rozsah odôvodňuje totožnými skutočnosťami. Súd sumarizáciou vyššie uvedených skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal súčasné splnenie všetkých zákonom predpokladaných podmienok zodpovednosti štátu za škodu v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., keď nepreukázal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy a príčinnú súvislosť medzi vytýkaným nesprávnym úradným postupom a nárokom na uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy.“

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré zrozumiteľne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (m. m. IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku (v spojení s odôvodnením rozsudku okresného súdu z 5. júna 2014, na ktoré krajský súd odkazuje a s ktorým sa stotožňuje) konštatuje, že krajský súd v ňom vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu ústavne akceptovateľným a udržateľným spôsobom interpretoval a aplikoval príslušné ustanovenia zákona o zodpovednosti za škodu, pričom jeho skutkové a právne závery sú primeraným spôsobom odôvodnené a nemožno ich považovať za arbitrárne.

Nemajetková ujma, ktorej sa sťažovateľ v súvislosti s nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Zvolen domáhal, mala byť úhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v jeho nemajetkovej sfére. V okolnostiach prejednávanej veci podstatnou okolnosťou bolo zistenie, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a vážnosť sťažovateľa v súvislosti s nečinnosťou Okresného súdu Zvolen pri bezodkladnom oznamovaní údajov týkajúcich sa sťažovateľa registru trestov. Ústavný súd sa stotožňuje s názorom vo veci konajúcich všeobecných súdov o tom, že sťažovateľ neuniesol dôkazné

bremeno týkajúce sa tvrdenia o existencii následkov takej intenzity, ktorá by zakladala jeho právo na priznanie peňažnej náhrady nemajetkovej ujmy.

Rovnako je ústavne udržateľný aj záver vo veci konajúcich všeobecných súdov, že sťažovateľ neunesol dôkazné bremeno ani vo veci tvrdenia, že medzi údajnou nemajetkovou ujmovou a nesplnením povinnosti bezodkladného oznámenia údajov registru trestov Okresným súdom Zvolen nie je priama príčinná súvislosť.

Za týchto okolností neexistuje podľa názoru ústavného súdu medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom označenými právami zaručenými čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala reálnu možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, čo zakladá dôvod na odmietnutie sťažnosti ako zjavne neopodstatnenej.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2018